Mecenatas

NORFA

LIETUVOS NACIONALINĖ FILHARMONIJA

95 koncertų sezonas

Partneriai:

LRT · LRT KLASIKA · LIETUVOS rytas · Lrytas · IQ · MOTERIS · VAGA KNYGYNŲ TINKLAS · CAFFEINE · TRINITI JUREX TALLINN RIGA VILNIUS

Koncertai tavo telefone

Bilietus platina kakava.lt

www.filharmonija.lt

Orkestro muzikos koncertas

Mitai ir legendos

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrėnas)

Solistas
MARIO HOSSEN
(smuikas, Austrija)

Dirigentas
VICTORIEN VANOOSTEN
(Prancūzija)

2025 m. lapkričio 8 d., Vilnius
Filharmonijos Didžioji salė

PROGRAMA

I

CLAUDE DEBUSSY (1862–1918)
Simfoninis preliudas „Fauno popietė“ („Prélude à l’après-midi d’un faune“), L. 86

RICHARD STRAUSS (1864–1949)
Koncertas smuikui ir orkestrui d-moll, op. 8, TrV110

Allegro
Lento ma non troppo
Rondo: Presto

Solistas MARIO HOSSEN (smuikas)
Atlieka: LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
Dirigentas VICTORIEN VANOOSTEN

II

CLAUDE DEBUSSY
Choreografinė poema „Jeux“ („Žaidimai“), L. 126

RICHARD STRAUSS
Simfoninė poema „Tilio Ulenšpygelio linksmosios išdaigos“ („Till Eulenspiegels lustige Streiche“), op. 28, TrV 171

Atlieka: LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
Valtornos solo – Andrius Dirmauskas
Dirigentas VICTORIEN VANOOSTEN

Įvairūs mitai ir legendos visuomet žavėjo ir įkvėpė kompozitorius, tad kai kurie jų panoro įspūdingas iš kartos į kartą perduodamas istorijas perteikti muzikiniais garsais. Koncerte „Mitai ir legendos“ skambės dviejų amžininkų – prancūzo Claude’o Debussy ir vokiečio Richardo Strausso – muzikinės mitų ir legendų interpretacijos.

Tarptautiniu mastu pripažintas smuikininkas **MARIO HOSSENAS** publiką žavi neįtikėtinu virtuoziškumu ir išskirtine charizma. Jo itin platus repertuaras apima Renesanso, klasicizmo, romantizmo epochas, jis įtaigiai atlieka ir šiuolaikinius kūrinius bei džiazą. Daug dėmesio M. Hossenas skiria bulgarų kompozitorių Pancho Vladigerovo, Marino Goleminovo ir Peterio Christoskovo kūrybai.

Bulgarijoje gimęs smuikininkas gyvena Vienoje, aktyviai bendradarbiauja su žymiausiais Europos (Londono filharmonijos, Vienos simfoniniu, Linco Bruknerio) orkestrais, koncertuoja prestižinėse koncertų salėse daugiau nei 40 šalių, yra pelnęs ne vieną prestižinį apdovanojimą, įrašęs įspūdingą kiekį kompaktinių plokštelių.

M. Hossenas į kiekvieną atliekamą kūrinį neria giliai, kruopščiai atsižvelgdamas į istorinį kontekstą siekia autentiškumo. Mokslinis M. Hosseno interesas sutelktas į Niccolò Paganini – jis laikomas vienu pagrindinių šio žymiojo smuiko virtuozo ir kompozitoriaus interpretuotojų ir ekspertų, yra įrašęs ir išleidęs visą N. Paganini kūrybą smuikui ir kameriniams ansambliams, parengęs kritinių jo kūrybos aprašų. Greta N. Paganini opusų, M. Hossenas yra atlikęs ir įrašęs daugybę virtuoziško smuiko repertuaro klasikos, jam kūrinius skiria šiuolaikinės muzikos autoriai.

Daugiau informacijos: *mariohossen.com*

Nuo 2024 m. prancūzų maestro **VICTORIENAS VANOOSTENAS** yra pagrindinis kviestinis LNSO dirigentas. 2021 m., pakviestas į Mūzos Rubackytės organizuojamą Vilniaus fortepijono festivalį ir diriguodamas LNSO, jis atliko prancūzų muzikos programą, vėliau parengė ne vieną įspūdingą orkestro muzikos koncertą. V. Vanoostenas prisipažįsta iškart susižavėjęs Nacionalinio simfoninio orkestro profesionalumu ir pamilęs Vilnių.

Muzikinį išsilavinimą V. Vanoostenas įgijo Paryžiaus konservatorijoje, kur studijavo fortepijoną pas Michelį Béroffą, taip pat šioje konservatorijoje bei Sibelijaus muzikos akademijoje Helsinkyje įgijo dirigento išsilavinimą, jo mentoriai buvo tokios garsenybės kaip Esa-Pekka Salonenas, Alainas Altinoglu, Leifas Segerstamas, Davidas Zinmanas, Peteris Eötvösas ir Pierre’as Boulezas. 2016 m. kaip dirigentas jis nugalėjo konkurse „ADAMI“, yra pelnęs organizacijos „Société Générale Mécénat Musical“ bei fondo „Banque Populaire“ stipendijų.

V. Vanoostenas buvo Danieliaus Barenboimo asistentas Berlyno teatre „Staatsoper Unter den Linden“, dirigento asistentas Marselio operos teatre, 2019 m. – Šveicarijos orkestro „Neuchâtel Symphony Ensemble“ dirigentas, taip pat pagrindinis dirigentas tokių kolektyvų bei projektų kaip „Pays Basque“ simfoninis orkestras, Paryžiaus filharmonijos projektas „Demos“. Maestro dirigavo Berlyno operos

teatre L. Cherubini „Medėjos“, G. Bizet „Perlų žvejų“ pastatymams, bendradarbiavo dar keliuose Europos operos teatruose, pastaruoju metu itin dažnai yra kviečiamas diriguoti prestižiniame Milano „La Scala“ teatre.

Daugiau informacijos: *victorienvanoosten.com*

Nuo pat gyvavimo pradžios į Lietuvos kultūrinį gyvenimą įsiliejęs ir reikšmingai jį praturtinęs **LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS** (LNSO) yra vienas svarbiausių ir brandžiausių Lietuvos muzikinių kolektyvų. LNSO 1940 m. įkūrė Balys Dvarionas. 1964–2015 m. orkestrui dirigavo Juozas Domarkas, nuo 2015-ųjų kolektyvo meno vadovo ir vyriausiojo dirigento pareigas eina Modestas Pitrėnas. Robertas Šervenikas yra antrasis LNSO dirigentas, J. Domarkas – garbės dirigentas, Victorienas Vanoostenas – pagrindinis kviestinis dirigentas.

84-ąjį orkestro sezoną žymėjo reikšmingi muzikiniai įvykiai. LNSO koncertavo su žymiuoju pianistu Rafału Blechaczu, kartu su muzikos pasaulio žvaigždėmis sopranu Vida Miknevičiūte, tenoru Jonathanu Tetelmanu ir bosu-baritonu seru Brynu Terfelu dalyvavo koncertiniame Giacomo Puccini „Toskos“ atlikime, su lenkų smuiko virtuozu Januszu Wawrowskiu įrašė Grażynos Bacewicz Koncertą smuikui ir orkestrui Nr. 7, orkestrui dirigavo Mirga Gražinytė-Tyla.

Tarp gausios kolektyvo diskografijos (išleistos kompanijų „Marco Polo“, „Col legno“, „Naxos“, „Accentus music“, „Ondine“ ir kt.), pastarųjų metų įrašai taip pat reikšmingi ir sulaukę tarptautinės sėkmės: įrašų kompanija „Accentus Music“ išleido mūsų šaliai istorinį CD albumą – Amilcare’s Ponchielli operą „I Lituani“ („Lietuviai“). Šiais, Čiurlionio metais prestižinė vokiečių įrašų kompanija „Deutsche Grammophon“ išleido vinilinę plokštelę „Back to Nature“, kurioje tarp kitų kūrinių (chorui, fortepijonui) skamba LNSO ir dirigentės M. Gražinytės-Tylos atliekamos simfoninės poemos „Jūra“ bei „Miške“.

Kaip lietuviškos muzikos ambasadorius LNSO aktyviai puoselėja lietuvišką repertuarą, atlieka naujus dabarties autorių kūrinius, o šiais metais dalyvavo istoriniame įvykyje: diriguojant M. Gražinytei-Tylai pirmą kartą atliko originalią, iš rankraščių rekonstruotą Čiurlionio simfoninę poemą „Jūra“.

Daugiau informacijos: *filharmonija.lt/atlikejai/12/lietuvos-nacionalinis-simfoninis-orkestras/artist-1*

Nuo tingių karštų vasaros dienų popiečių iki Pietų Ispanijos lygumų, idiliškų miškų, apgaubtų vasaros rūku, paveikslų – meistriškiems ir įspūdingiems **Claude’o Debussy** muzikiniams vaizdiniams neprilygsta niekas. Kaip Claude’as Monet, Paulis Cézanne’as ir Pierre’as-Auguste’as Renoiras buvo vaizduojamojo meno meistrai, taip C. Debussy tituluojamas sudėtingų ir hipnotizuojančių garso peizažų komponavimo meistru, savo muzikinėmis svajonėmis perkeliančiu klausytojus į sapnų pasaulį.

Viena žymiausių C. Debussy kompozicijų **„Fauno popietė“** (1894) – tai lengvas ir nostalgiškas kompozitorius žvilgsnis į senovės Romos mitologiją, taikliai perteikiantis tingios vasaros popietės nuotaiką ir panardinantis į subtiliai jausmingą būseną. C. Debussy buvo sužavėtas prancūzų poeto Stéphane’o Mallarmé kūriniu tuo pačiu pavadinimu, parašytu 1876-aisiais. Gana komplikuotos formos eilėraštis monologo principu perteikia jauno fauno – pusiau ožio, pusiau žmogaus – pabudimo iš saldaus popietės miego saulėtą popietę potyrius. Vidužemio jūros slėnyje, miške, faunas desperatiškai bando prisiminti sapną arba tikrą susitikimą su dviem meilės trokštančiomis nimfomis. Popietė tampa vis šiltesnė, mieguistas faunas galiausiai vėl užmiega, tikėdamasis sapnuose dar kartą sutikti savo žaviąsias palydoves.

C. Debussy amžininkas iš Austrijos, simfoninių poemų meistras **Richardas Straussas,** priešingai nei C. Debussy, mėgo kurti dinamiškas muzikines dramas, pripildytas išraiškingų melodijų. Tikriausiai nerastume muzikos mylėtojo, negalinčio paniūniuoti bent vieno fragmento iš kurios nors R. Strausso simfoninės poemos, tačiau muzikos istorijai tolygiai reikšmingas ir šio kompozitoriaus indėlis į koncerto žanro raidą.

Koncertą smuikui ir orkestrui d-moll (1882) R. Straussas sukūrė būdamas paauglys, dar besimokydamas mokykloje. Nepaisant to, koncerto solo partija buvo pripažinta kaip drąsi ir išraiškinga, jau atskleidžianti brandų kompozitoriaus požiūrį į harmoniją bei pagarbą klasicizmo epochos meistrams, ypač Mozartui ir Beethovenui. Nors šiandien šis koncertas atliekamas gana retai, prieš jo premjerą R. Straussas sulaukė padrąsinančių žymių to meto muzikos kritikų atsiliepimų.

Claude’o Debussy choreografinė poema **„Žaidimai“** (1912) buvo parašyta kaip baletas Sergejaus Diagilevo baleto trupei „Ballets

Russes“, choreografiją jai kūrė žymusis Vaslavas Nijinsky (Wacław Niżyński). Pabrėždamas poetinį savo kūrybos pradą, C. Debussy šį kūrinį apibūdino kaip *poème dansé* (choreografinė poema, pažodžiui – „šokamas eilėraštis“). „Žaidimų“ premjera Paryžiaus Eliziejaus laukų teatre 1913-aisiais nebuvo sėkminga – ją nustelbė po dviejų savaičių vykusi skandalinga Igorio Stravinskio „Šventojo pavasario“ premjera. Tad „Žaidimai“, ko gero, yra vienas mažiausiai žinomų C. Debussy kūrinių.

Choreografinės poemos siužeto veiksmas vyksta sodelyje, sutemose. Pamestas teniso kamuoliukas, berniukas ir dvi mergaitės jo ieško. Dirbtinių didelių elektros lempų šviesos spinduliai, skleidžiantys fantastišką šviesą aplink juos, sukelia vaikiškų žaidimų įspūdį: jie žaidžia slėpynes, bando vieni kitus pagauti, ginčijasi be priežasties, pykstasi. Naktis šilta, dangus skendi blyškioje šviesoje; jie apsikabina. Bet magiško momento kerus išsklaido kitas teniso kamuoliukas, kurį išdykęs nežinomas asmuo įmeta į sodą. Nustebę ir išsigandę berniukas ir mergaitės dingsta nakties sodų gelmėse.

Richardo Strausso simfoninę poemą „**Tilio Ulenšpygelio linksmosios išdaigos**“ (1895) drąsiai galima vadinti pačiu žymiausiu kompozitoriaus kūriniu, taip pat ir vienu ryškiausių simfoninės poemos žanro pavyzdžių.

XIV a. vokiečių folkloro herojus Tilis Ulenšpygelis yra piktadarys ir niekdarys. Jo išdaigas šioje simfoninėje poemoje R. Straussas vaizduoja kone kinematografiškai. Pasitelkdamas rondo formą, kompozitorius vis grąžina Tilio temas, kurios kaskart iliustruoja vis kitokius herojaus nuotykius. Galiausiai piktasis išdaigininkas Tilis nuteisiamas – vedamas į ešafotą, jis maldauja atleidimo, tačiau per vėlu: linksmasis niekdarys pakariamas.

R. Straussas šiai legendai suteikia savitą naratyvą, įtraukdamas savo paties sugalvotus siužeto posūkius. Jo versija vertinama kaip konflikto tarp represinių valdžios institucijų ir linksmos, laisvos dvasios išraiška. Nors pasižymi humoru, satyra ir skambesio lengvumu, „Tilio Ulenšpygelio linksmosios išdaigos“ reikalauja atlikėjų atidumo – simfoninė poema parašyta dideliam simfoniniam orkestrui, partitūroje gausu įvairių instrumentų solo partijų.

Redaktorė *Justina Paltanavičiūtė*,
kalbos redaktorė *Rita Markulienė*

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.

Kviečiame į kitus koncertus Filharmonijoje!

Lapkričio 9 d., sekmadienį, 12 val.
Filharmonijos Didžiojoje salėje
Koncertas visai šeimai „Akordeonų fiesta“
TADAS MOTIEČIUS (akordeonas)
LMTA AKORDEONŲ ORKESTRAS (vadovai ir dirigentai prof. Raimondas Sviackevičius ir lekt. Tadas Motiečius)
Programoje – Jonas Tamulionis, Dražan Kosorić, Ástor Piazzolla, Hans-Günther Kölz, Ian Watson, Bashkim Shehu, Wolfgang Russ-Plötz

Lapkričio 15 d., šeštadienį, 19 val.
Filharmonijos Didžiojoje salėje
IX Vilniaus fortepijono festivalio atidarymas „Dedikacija JAM“
LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS (meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrėnas)
Solistės:
MŪZA RUBACKYTĖ (fortepijonas; Lietuva, Prancūzija, Šveicarija)
GUODA GEDVILAITĖ (fortepijonas; Lietuva, Vokietija)
Dirigentas MODESTAS PITRĖNAS
Programa:
ARVYDAS MALCYS – „Dedikacija Mikalojui Konstantinui Čiurlioniui“ simfoniniam orkestrui (2025, premjera)
MAURICE RAVEL – Koncertas fortepijonui kairei rankai ir orkestrui D-dur
FERENC LISZT – „Preliudai“ orkestrui, S. 97; „Fantazija vengrų liaudies melodijų temomis“ fortepijonui ir orkestrui, S. 123

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų visur ir visada:

nationalphilharmonic.tv